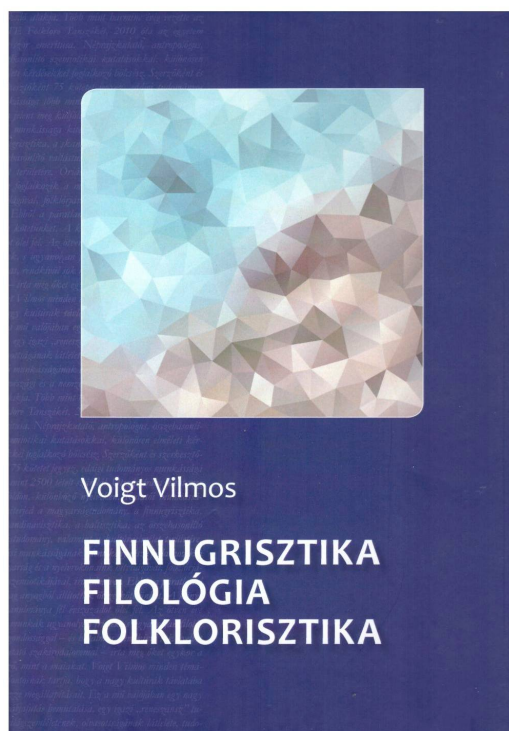

Voigt Vilmos
Finnugrisztika – filológia – folklorisztika
(válogatott tanulmányok)

Szerkesztette: Maticsák Sándor

Studia Folkloristica et Ethnographica 70.
Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2018. 532 l.

Voigt Vilmos a magyarországi és a nemzetközi folklorisztika kiemelkedő alakja. Több mint harminc évig vezette az ELTE Folklore Tanszékét, 2010 óta az egyetem professzor emeritusa. Néprajzkutató, antropológus, összehasonlító szemiotikai kutatásokkal, különösen elméleti kérdésekkel foglalkozó bölcész. Szerzőként és szerkesztőként 75 kötetet jegyez, eddigi tudományos munkássága több mint 2500 tételt számlál. Ötszáz írása jelent meg külföldön, különböző nyelveken.

Kutatói munkássága kiterjed a magyarságtudomány, a finnugrisztika, a skandinavisztika, a baltisztika, az össze-hasonlító vallástudomány, valamint a kultúraelmélet területére. Óriási munkásságának jelentékeny része foglalkozik a magyarság és a nyelvrokonaink hitvilágával, folklórával, szemiotikájával, irodalmával. Ebből a páratlanul gazdag anyagból állítottuk össze kötetünket.

A könyv 50 tanulmánya fél évszázadot ölel fel. Az ötven éve írott munkák ugyanolyan frissek, s ugyanolyan filológiai gondossággal – és hatalmas,

rendkívül sok nyelvet felmutató szakirodalommal – írta meg őket egykor a szerző, mint a maiakat. Voigt Vilmos minden témában fontosnak tartja, hogy a nagy kultúrák távlatába helyezze megállapításait.

Ez a mű valójában egy nagy ívű pályafutás bemutatása, egy igazi „reneszánsz” tudós világszemléletének, olvasottságának láttelepe, tudományos és tudományszervezői munkásságának lenyomata.

*

Tartalomjegyzék

A szerkesztő előszava (<i>Maticsák Sándor</i>)	7
Voigt Vilmos tudományos pályafutása (<i>Keményfi Róbert</i>)	9
1. Áttekintések	
A magyar folklorisztikai finnugrisztika története	13
A balti finn népek folklórja mint az európai folklór része	25
A finnugor szemiotika létrejötte	35
Vannak-e uráli nyelvek, uráli népek?	45
Korai viking források az Újvilágról	61
Lapp mesék és mondák	77
2. Sámánizmus, ősvallás, hiedelmek	
A szibériai sámánizmus	89
A sámánizmus Euráziában	97
Sámán – a szó és értelme	103
A magyar sámánizmusról – röviden	109
A magyar ősvallás	117

A pogány magyarok hitvilága – és ennek értelmezései	123
Tovább előre az archaikus imák Erdélyi útján... ..	129
Ne legyenek más isteneid! – pogánykori nyomok az első parancsolat katekizmus-jellegű történeteiben a középkori (Észak-)Európában	139
3. A honfoglalás előtti magyar kultúra és ennek nyomai	
A magyar ősköltészet	149
Mi lehetett a <i>vallás</i> szó a régi magyar nyelvben?	157
Volt-e „ <i>Conversio Hungarorum</i> ” szöveg?	165
A finnugor ’lélegzés’ ~ ’gőz’ és a magyar ’lélek’	171
A régi magyar <i>áldozat</i> szó és rokonai – vallástudományi szempontból	181
Régi magyar bűnök	189
Az érzelmek és a fájdalom eltávolítása (A menyasszonysirató)	193
4. A Kalevala	
A Kalevala tartalma és szerkezete	213
Magyar vázlat a Kalevaláról és értékeiről	219
Vikár Béla és a Kalevala	241
150 éves volt a Kalevala... ..	247
A Kalevala és a Kanteletar fordításairól	253
5. Irodalomtörténet	
A finn irodalomtudomány és az összehasonlító kutatás	261
Egy évszázad két fő irányzata Észak-Európa irodalmaiban (romantika és realizmus a skandináv és finnországi irodalmakban 1789–1871)	275
A finn népköltészet Magyarországon	315
A finn és észti nyelvű költészet 1770–1815/1820	321
Vörösmarty: Szózat, Kellgren: Ungersk nationalsång, Runeberg: Vårt land/Maammelaulu (angolul)	357
Vörösmarty: Szózat, Kellgren: Ungersk nationalsång, Runeberg: Vårt land/Maammelaulu (finnül)	373
Új távlatok a balti metrika kutatásában	387
6. A modern világ	
A közmondások megnevezésének európai mintái	399
Körbejárjuk a finnugor szemiotikát	411
Jelentés a százéves okos lóról (Der kluge Hans)	419
A finnugor népek az orosz államban	435
Imatra örök varázsa	449
A finnugor örökség a 21. században	453
7. Ismertetések	
Erdődi József: Uráli csillagnevek és mitológiai magyarázatuk	459
Martti Haavio: Suomalainen mytologia	463
Эйно Карху: Финляндская литература и Россия 1800–1850	467
Эйно Карху: Финляндская литература и Россия 1850–1900	471
Észtország a fordulat előtt	475
Bojtár Endre: Bevezetés a baltisztikába	479
8. Personalia	
A magyar finnugrista néprajzi muzeológus – ifj. Kodolányi János (1922–2008)	487
Lauri Honko (1932–2002)	491
Felix Oinas és Magyarország	499
Elhunyt Felix Oinas (1911–2004)	509
Körkép Bereczki Gáborról, a finnugor népköltészet magyarra fordítójáról (1928–2012)	513
A tanulmányok eredeti megjelenésének adatai	521
Tájékoztató és személyes utószó (<i>Voigt Vilmos</i>)	525